

יחידות קריאה חנוכה

ערכה ויזרה:
רעות מריאוס

התאמת אנהל חנוכה

משחק הסביבונים

קבלת דאי חנוכה

אכילת עביבות וספגניות

הדלקת נרות חנוכה

תפזזות חנוכה

ח	כ	נ	ו	כ	ה	כ	א
ט	ת	ה	ט	ל	כ	ד	נ
כ	י	ה	ב	י	ב	ל	ט
ו	ת	כ	י	ד	ו	ה	י
נ	י	ס	כ	ט	א	ק	ו
א	ה	ל	ל	ב	כ	כ	כ
י	ו	ט	ט	פ	י	נ	ו
כ	ה	י	נ	ג	פ	ו	ס
ע	ג	ה	ת	צ	נ	ד	נ
ט	י	ו	נ	צ	ח	ו	נ
י	כ	ד	א	ס	ו	ד	כ
כ	ס	ה	כ	ו	נ	כ	ו
כ	ס	ל	ו	נ	ט	א	ת

נרות, אנטיוכוס, נס, חשמונאים, סופגניה, נצחון, מעטים,
כסלו, פסל, לביבה, שמן,

לְכָבוֹד הַחֲנֻכָּה | ח"נ בִּיאָלִיק

אָבִי הִדְלִיק נֵרוֹת לִי
וְשָׂאֵם לִי אֲבוּקָה –
יוֹדְעִים אַתֶּם לְכָבוֹד אִי?
לְכָבוֹד הַחֲנֻכָּה!

אֹרֵי הֵבִיא כְּרֶכֶר לִי
בֶּן-עוֹפֶרֶת יִצּוּקָה –
יוֹדְעִים אַתֶּם לְכָבוֹד אִי?
לְכָבוֹד הַחֲנֻכָּה!

אֲמִי נִתְּנָה לְבִיבָה לִי,
לְבִיבָה חֲמָה, אֲתוּקָה –
יוֹדְעִים אַתֶּם לְכָבוֹד אִי?
לְכָבוֹד הַחֲנֻכָּה!

דוֹדִי נָתַן תְּשׁוּרָה לִי:
פְּרוּטָה אֶחָת שְׂחוּקָה –
יוֹדְעִים אַתֶּם לְכָבוֹד אִי?
לְכָבוֹד הַחֲנֻכָּה!

לְכָבוֹד הַחֲנֻכָּה | ח"נ בְּיִשְׂרָאֵל שאלות

הִסְתַּכְּלוּ בַּשִּׁיר, וְעֲנוּ עַל הַשְּׁאֵלוֹת הַבָּאוֹת:

1. מָה הַשְּׁאֵלָה הַחוֹצֶרֶת בַּשִּׁיר? חֲשֹׁבוּ אֲדוּעַ הֵיא חוֹצֶרֶת כָּל כֶּף הָרֵבָה פְּעָמֶיךָ?

2. בַּשִּׁיר כְּתוּבוֹת מַלְּיָק עַל אִפְרוֹת. סַמְנוּ אוֹתָם בַּשִּׁיר. (רְמֵז: אֲבוּקָה, כְּרָכָר, תְּשׁוּרָה, עוֹפֶרֶת, פְּרוּטָה)

3. כְּתֹבוּ אוֹתָם בְּאַחֲרֶת חֲלִיץ, הַשְּׁאִירוּ 2 שׁוּרוֹת רוֹחַ בֵּין מֵלֶכָה לְמֵלֶכָה.

בַּשׁוּרָה הָרִאשׁוֹנָה כְּתֹבוּ מֵהִי הַהֲשָׁעָרָה שְׁלַכְתָּ לְפָרוֹשׁ הַמֵּלֶכָה.
בַּשׁוּרָה הַשְּׁנִיָּה חֲפְּשׁוּ בֵּין הַכְּרִטִּיסִיּוֹת הַשּׁוֹנוֹת אֶת פְּרוֹשׁ הַמֵּלֶכָה, וְהַעֲתִיקוּ אוֹתָהּ לְשׁוּרָה.

4. סִדְּרוּ אֶת הַמַּלְּיָק לְפִי סֵדֶר הָא, ב.

5. אֵיךְ מְנַהֵלִים כְּתוּבִים בַּשִּׁיר?
מַלְּאוּ אֶת הַטֶּבֶל הַבָּא:

	בֵּית רִאשׁוֹן
	בֵּית שֵׁנִי
	בֵּית שְׁלִישִׁי
	בֵּית רְבִיעִי

אֲכִילַת לְבִיבוֹת וּסְפִאנִיּוֹת, הַדְּלָקַת נֵרוֹת חֲנֻכָּה,
מִשְׁחָק בַּסִּבִּיבוֹנִיק, קִבְּלַת דָּאִי חֲנֻכָּה.

לְכָבוֹד הַחֲנֻכָּה | ח"נ בִּיאָלִיק שאלות

הַסִּתְכַּלּוֹ בַּשִּׁיר, וְעָנוּ עַל הַשְּׁאֵלוֹת הַבָּאוֹת:
מָה הַיֶּלֶד מְקַבֵּל בַּשִּׁיר? הַשְּׁלִימוּ אֶת הַטֶּבֶל הַבָּא:

מִי הֵבִיא?	מָה הֵבִיא?	מָה הָאֵמָנָה?
אָבִי		
	כָּרֶכֶר	
		אֲכִילֶת לְבִיבוֹת וּסְפֵאֲנִיּוֹת
		קִבֵּלְתָּ דְּאִי חֲנֻכָּה

לְבִיבָה חֲמָה וּמִתּוֹקָה, הַדִּלֶקֶת נֵרוֹת חֲנֻכָּה,
פְּרוּטָה אַחַת עֲשׂוּקָה, מוֹרִי, דּוֹדִי, אִמִּי,
מִשְׁחָק בַּסִּבִּיבוֹנִיק, עֲמֵעַ.

עֲכָבוֹד הַחֲנֻכָּה | ח"נ בִּיאָלִיק שאלות

צִירוּ בְּכֹל רְבוּעַ אֶת הַמְּנֶהֱלֵה הַמַּזְכֵּר בְּשִׁיר וְאִי הָיָא אֹתוֹ:

בֵּית ראשון

בֵּית שני

בֵּית שלישי

בֵּית רביעי

ספור חנכה-כֶּלֶלִי

לפני הרבה מאוד שנים שלט בארץ ישראל אנטיוכוס מלך היוונים.
אנטיוכוס אסר על היהודים לקיים חלק ממצוות הדת היהודית
והכריח אותם להשתתף בטקסים דתיים לאליהם היוניים. אנטיוכוס
איים:

"אי שלא יעשה זאת ימות!" היו אנשים שסרבו לקיים את הדרישות
של אנטיוכוס. ביניהם גם מתתיהו הכהן שקרא למרד ביוונים.
מתתיהו וחמשת הבנים שלו אספו אנשים שרצו להלחם ביוונים.
מתתיהו הנהיג את האורדים באשר שנה. לאחר מותו, תפס בנו
יהודה את מקומו כמנהיג המרד בשלטון היוני.
יהודה הוביל את המרד לנצחון. בהמשך, לאחר שזבא אנטיוכוס
הובס בקרבות נוספים, הוא הטיל את האסורים על היהודים. יהודה
נכנס בראש הזבא שלו לירושלים. הוא טהר את בית המקדש
מעבודת האלילים שהיתה בו והכריז על חילאת חנכת הבית ואליה
נאסכו שמונה ימים.

על פי המסורת, כאשר יהודה המכבי ואנשיו רצו להדליק את מנורת
הכהן שעמדה בבית המקדש, הם מצאו רק כד שמן אחד.
השמן כד הספיק ליום אחד בלבד. לאחרת כשהאיש ראו שנעשה
נס: הכד התמלא שוב, וכך היה במשך שמונה ימים.

ספור חנכה-כֶּלְעִי שאלות

1. אַסְפְּרוּ אֶת הַשּׁוּרוֹת.
2. סַמְנוּ בְּאַרְקֵר פְּסִיקִים וְנִקְדּוֹת.
3. הַדְּאִישׁוּ אֶת הָאֱלִים הַמְּקוּוֹת.
4. כְּתִבוּ אוֹתָם בְּאַחְפָּרַת חֲאִים. הַשְּׂאִירוּ רוּחַ עַל
2 שׁוּרוֹת בֵּין אֵלֶּה לְאֵלֶּה.
5. חֲשִׁבוּ וּכְתִבוּ:
מֶה הַפֶּרוֹשׁ עַל הָאֱלִים הַמְּקוּוֹת? כְּתִבוּ אֶת אִשָּׁר
אַתָּם חוֹשְׁבִים בַּשּׁוּרָה הָרִאשׁוֹנָה

סיפור החנוכה

לפני שנים רבות, בצאן שבית-האקדש היה קייס, באו היונים
לארץ-ישראל והתחילו מזיקים ליהודים. האלף היוני, אנטיכוס, היה
רשע ואכזר. הוא בא לירושלים, העמיד פסל בבית-האקדש, צוה על
היהודים להשתחוות לו ולהקריב לו קרבנות. אנטיכוס אָזר על היהודים
לְצָרוֹת קשות:
לֹא לִשְׁמֹר אֶת הַשֶּׁבֶת וְלֹא לַעֲמֹד תּוֹרָה, וְאִי אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע בְּקוֹל הָאֵל
- אֹת יוֹאֵת.

ובעיר הקטנה מודיעין, לא רחוק מירושלים, ישב כהן צדק, איש גבור
ואמיץ-לב, ושמו מתתיהו החשמונאי. ולמתתיהו חמשה בנים: יוחנן,
שמעון, יהודה, אלעזר ויהונתן - כלם גבורים כאריות.
זר היה למתתיהו ולבניו לראות את מעשיהם הרעים של היונים והם
החליטו לערש אותם מן הארץ. ביום אחד באו פקידי האלף אל מודיעין,
הקימו מצבה במרחב העיר ועליו פסל יוני גדול, אספו את כל היהודים
וצוּוּ עֲלֵיהֶם לְהִשְׁתַּחֲוֹת לַפֶּסֶל.

הראשון שפנו אליו היה מתתיהו שסרה למלא את פקדת היוני והשיב:
"אנו נֶעֱבֹד רק לאלהי ישראל, ואת תורתנו נשמר, לא נשתחוה לפסל."
מתתיהו ובניו התנפלו על היונים, הרגו אותם, את המצבה הרסו ואת
הפסל שברו. אז הניף מתתיהו את דגל האלמאה וקרא לכל העם:
"אֵלֶּה - אֱלֹהֵינוּ!"

לקול קריאתו של מתתיהו נאספו גבורי ישראל רבים לעזרתו להלחם
ביונים ולערשם מן הארץ. בראש צבא גבורי ישראל עמד יהודה המכבי,
בנו של מתתיהו. הוא הכה ביונים מכה רבה ורגש אותם מן הארץ.
ביום כ"ה בכסלו כבש יהודה המכבי את ירושלים, נכנס בתרועת שמחה
אל בית-האקדש, השליך מתוכו את אליל היונים, טהר את ההיכל, וכל
העם חלל את חל חנכת הבית. רצו בני ישראל להדליק את המנורה
בבית-האקדש - ולא היה בה שמן. חפשו ומצאו פך קטן, ובו שמן-צית
צר, שהספיק ליום אחד. נעשה בו נס, והדליקו ממנו שמנה ימים.
לזכר נצחון המכבים הגבורים על היונים הרשעים (בשנת 165 לפני
הספירה)

ולזכר נס פך השמן, אנו מוציאים את חל החנכה - חל האורים, שמנה
ימים

בשמחה ובהלל לה' ביום כ"ה כסלו מדי שנה בשנה, עד היום הזה.

סיפור החנוכה-שאלות

אי הוא האלך היווני אשר שלט בארץ ישראל?
איצה גזירות הטיה האלך?

כתבו תשובה אתאימה:

אנחנו האויבים של האכבים: _____

אני האלור של ספור חנכה: _____

אני אלך היונים _____

הספקתי ל8 ימים: _____

העיר שבה התכנסו היהודים: _____

סדרו את האשפים לפי הסדר:

היונים צוו על היהודים להשתחוות לפסלים

לזכר נצחון היהודים אנחנו מולאים את ימי החנכה

לפני הרבה שנים היה בירושלים בית המקדש

באו היונים וכהשו את ארץ ישראל

האכבים גרשו את היונים מארץ ישראל

1

2

3

4

5

מנהלי החל

משחקי

סביבונים

הסביבון הוא משחק ילדים האכר על בארצות אחרות, (אנלוגיה, ארמניה ועוד).
באסרת היהודית הפך הסביבון למשחק הרשמי של חל החנכה .
על צלעותיו חקוקות האותיות: נ=נס ע=עזל ה=היה פ=פה
בארצות הלולה במקום "פ" נכתבה האות "ע" e="p

כללי המשחק:

כל שחקן מתחיל עם כמות מטבעות שנקבעת מראש. כל שחקן מכניס מטבע לקפה
המשתפת. השחקן הצעיר ביותר הוא הראשון שמסובב את הסביבון.
האות הפונה כלפי מעלה כאשר הסביבון מפסיק להסתובב היא קובעת את סוג הפעלה
לפי הסדר הבא:

נ = הפסדת

ע = כל הקפה שלך.

ה = חצי קפה שלך

פ = הוסף שני מטבעות לקפה.

מעלות חנכה - דמי חנכה (=כסף)

בחנכה, נהוג לתת כסף ומתנות לילדים.

נוהגים לחבב את חל החנכה על ילדי ישראל, על ידי מתן "מעלות חנכה" ומתנות כדי לצין
שאלמלא נצחו החשמונאים את היוונים, לא היו יכולים ילדי ישראל להמשיך ולחיות בארץ
ישראל, ואז היה העם נעלם ומשתכח מישראל.

דמי חנכה שמשלם המשחקי הסביבון ומהבו על הילדים את ימי החנכה.

לדמי חנכה היתה על מטרה חנוכית - לחנך את הילדים לתת מדמי החנכה מעשר -
עשרה אחוז (10%) - למטרות צדקה, ולהרגיל אותם לתרום לנצחיות.

יש הורג שהעדיפו לתת לילדים מתנות (ולא כסף), ובכלל זה - מאתקין ומטבעות
משוקללים. היה מקובל לערוך סעודת חנכה לילדים.

מנהגי החג-שאלות

סביבונים

1. מה משמעות האותיות שעל צלעות הסביבון?
2. באלו ארצות משחקים עוד הסביבון?
3. כתבו במלים שלכם את הוראות המשחק הסביבון.
4. הציגו הסבר נוסף לאותיות על הצלעות של הסביבון כתבו אותם הסביבון.

מעות חנכה

1. מה משמעות המלה מעות?
2. מה הסבה למתן מעות חנכה?
3. מדוע יהיו הורים אשר יעדיפו לתת מתנות ולא כסף?
5. מה תעדיפו אתם לקבל-מתנות או כסף? הסבירו.

מנהלי החל-שאלות
מלאו את התרשים הבא לפי הסדר:

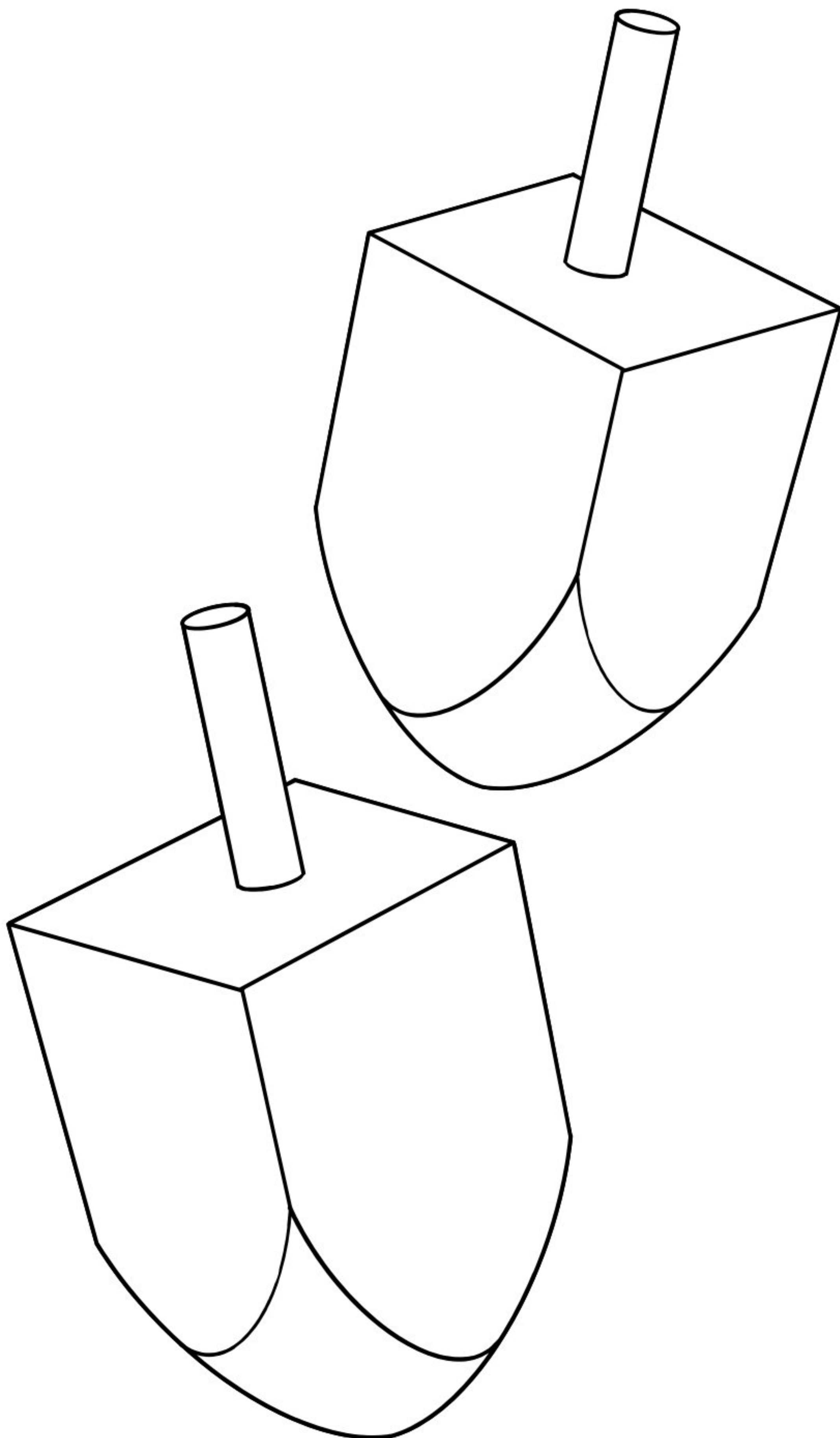

שמוש בדאי החנפה למשמח הסביבונים
חנוך היעדים למתן צדקה לנצקקים.
חבוב על היעדים את ימי החנפה
מתן נתינת דאי חנפה

אַנהאַי הַחֵץ-שאלות הַכִּינוּ סְהִיבּוֹן אַשְׁדָּכֶק-כָּפִי רְצוֹנָכֶק.

מאכלי החל

ספגניות ולביבות - המאכלים המסורתיים של חל החמץ.
מכינים מיני ספגניות ולביבות מטונות בהרבה שגן לזכר נס פך השגן אשר ארע
ליהודים בעת שהור המקדש.

מנהלי העדות השונות:
אשכנז
"לאטקיס"-לביבות
"פונצ'קאס"-ספגניות

דאשק
"עטאיף"-מצות קמח מטונות בשגן, טבולות בסכר דק ועליהם נתכי בשר. טעמן
צפיחית בדבה.

מרוקו
"צאלצ'אה"-לביבות עשויות מקמח ושגן, ביצים וסכר
"ספינצ' "-ספגניות

אלג'יר
לביבות מקוסקוס, ממלאות בשר ומתבלות יין.

לבנון
"עוואמה"-ספגניות

אכילת צרעונים
בעדות אחדות נוהגים להרבות באכילת צרעונים בימי החמץ וכל מיני קטניות
זכר לחנה ושהעת בניה, שנאסרו והובאו לפני אנטיוכוס ולא אכלו טרפה, אלא
התקיימו רק ממאכלי צרעונים.
מנהל זה נהוג בפרס, ובתימן.

מאכלי חלה
בימי החמץ מכינים מאכלי חלה, זכר למעשה 'יהודית'-בת יוחנן כהן גדול אשר
השקתה בחלה את הולפרנס, שר-צבא האויב, וכשנרדף האיתה אותו, וכך הושיעה
את עמה.
בנוסף,
התורה נמשלה לחלה, כאמאר הפסוק: "דבש וחלה תחת לשונך", ולזכר החכרת
השלטון היהודי ולמוד התורה, נוהגים לאכל מאכלי חלה.

מאכלי החל-שאלות

השלימו את הטבלה הבאה:

מדינה	מאכל	הסבר
אשכנז		
דמשק		
מרוקו		
אלג'יר		
לבנון		

המאכל:

עטאיש, צאדצ'אה, לאטקיס, עוואמה, ספינצ',
פונצ'קאס, לביבות קוסקוס

הסבר:

לביבות, לביבות מקמח שאן ביצים וספר,
ספאניות עם רבה, ספאניות,
מצות קמח מטאנות בשאן עם פשר,
לביבות קוסקוס ממלאות פשר ויין

שְׁמוֹת חַל הַחֲנֻכָּה

חַל הַחֲנֻכָּה

עַל פִּי הַמִּסֻּרֶת, חַל הַחֲנֻכָּה נִקְרָא כִּךְ כִּי אָנוּ מוֹלְדִים אֶת
חֲנֻכַּת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שְׁנַעֲרָכָה לְאַחַר שְׁנָקוֹ וְטָהָרוֹ אוֹתוֹ.

חַל הָאוּרִים

הַפֶּרוֹשׁ עַל הַמֵּלֶכֶה אֹר הוּא אֵשׁ. הָאֵשׁ מְסַמֶּלֶת אֶת חַל
הַחֲנֻכָּה. בְּחַל הַחֲנֻכָּה מִדְּלִיקִים נִרְוֹת בְּחֲנֻכָּיָה.
כְּשֶׁמִּדְּלִיקִים נִרְוֹת יֵשׁ לָהֶם עַל אֵשׁ, לָכֵן הַחַל נִקְרָא אֶת
חַל הָאוּרִים.

חַל הַמַּכְבִּים

בְּחַל הַחֲנֻכָּה אָנוּ מְצִינִים אֶת לְבוּשׁ הַמַּכְבִּים עַל הַיּוֹנִים
וְנִצְחוֹנָם. הַמַּכְבִּים הֵיוּ הָרַאשׁוֹנִים שֶׁאֲרָדוּ בְּשִׁלְטוֹן הַמֶּלֶךְ
הַיּוֹנִי וְהִצְלִיחוּ לְהִבָּרֵךְ אוֹתָם וְלִהְיוֹת אֶת הַשִּׁלְטוֹן בְּאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל לְיַד הַיְּהוּדִים.

חַל הַלְבוּשָׁה

בְּחַל אֲנַחְנוּ מְכַבְּרִים אֶת הַלְבוּשָׁה (הַמַּלְאָכִים) עַל
הַמַּשְׁמָנָאִים. הַמַּשְׁמָנָאִים לֹא וְתָרוּ לְמִירוֹת שֶׁהֵי קָשָׁה.
הַמַּשְׁמָנָאִים נִצְחוּ אֶת הַיּוֹנִים.

חַל הַנְּסִים

בְּחַל אֲנַחְנוּ מְכַבְּרִים אֶת הַנְּסִים (הַפִּלְאָה) עַל כֹּחַ הַשָּׁמֶן (כֹּחַ
הַשָּׁמֶן). הַשָּׁמֶן בְּכֹחַ שָׁמֶן קָטָן מְסַפֵּיק כִּדִּי לְהַדְלִיק אֶת
הַמְנוּרָה רַק לְיוֹם אֶחָד. קָרָה לְיְהוּדִים נֵס - הַשָּׁמֶן בְּכֹחַ
הַשָּׁמֶן הַקָּטָן הִסְפִּיק לְ-8 יָמִים.

שמות חל החנכה שאלות

לחל החנכה שמות רבים.
מה הם שמות החל שאתם מקריים? כתבו רק את השם,
ללא פירוט.

מבין השמות שקראתם, איזה שם התחדש לכם?
הפירוט שלו?
כתבו אותו במילים שלכם.

מה פירוש המלה אור וכיצד הוא מתקשר לחל החנכה?

כמה מפתים היו? מה היה תפקידם בספור החנכה?

איזה לבורה אנחנו מציינים בחנכה? מה המשמעות שלה?

איזה נס התרחש בחנכה שלכבודו אנחנו מוללים את
חנכה באשך 8 ימים? איזה עוד נסים קרו בחנכה? נסו
להזכר...

חֲנֻכָּה

הַחֲנֻכָּה אֲרֻכָּת מְשֹׁנָה קִנִּים (מִקּוֹם לֵשִׁים אֶת הַנְּרוֹת).
שְׁמוֹנֶת הַקִּנִּים מִסְמָלִים אֶת שְׁמוֹנֶת יָמֵי נֶס כֹּד הַשָּׁמָן.
הַנֵּר בִּקְנָה הַתְּשִׁיעִי נִקְרָא שֵׁשׁ. בִּשְׁשֵׁי מִדְּלִיקִים אֶת יֵתֵר
הַנְּרוֹת.

יֵשׁ שְׁמֵדְלִיקִים אֶת הַחֲנֻכָּה מִדִּי עֶרֶב, וְחֵלֶק מֵהָאֲנָשִׁים
שְׂמִים אוֹתָהּ בַּחֲלוֹן הַפּוֹנֶה לְרַחוּב, כְּדִי לְפָרֹס אֶת נֶס
חֲנֻכָּה.

אֶת הָאֵלֶּה חֲנֻכָּה הַמִּצְוָה כִּנְרָא חֲמִידָה בֶּן-יְהוּדָה,
אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל אֱלִיעֶזֶר בֶּן-יְהוּדָה, מֵאֲחֻדָּשֵׁי הַשָּׁפָה הָעִבְרִית.
עַד אֵל הַשְׁתַּמְשׁוֹ בִּשְׁשֵׁי מְנוֹרַת חֲנֻכָּה.

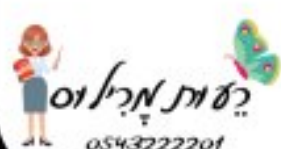

חֲנֻכָּה

הַחֲנֻכָּה אֲרֻכָּת מְשֹׁנָה קִנִּים (מִקּוֹם לֵשִׁים אֶת הַנְּרוֹת).
שְׁמוֹנֶת הַקִּנִּים מִסְמָלִים אֶת שְׁמוֹנֶת יָמֵי נֶס כֹּד הַשָּׁמָן.
הַנֵּר בִּקְנָה הַתְּשִׁיעִי נִקְרָא שֵׁשׁ. בִּשְׁשֵׁי מִדְּלִיקִים אֶת יֵתֵר
הַנְּרוֹת.

יֵשׁ שְׁמֵדְלִיקִים אֶת הַחֲנֻכָּה מִדִּי עֶרֶב, וְחֵלֶק מֵהָאֲנָשִׁים
שְׂמִים אוֹתָהּ בַּחֲלוֹן הַפּוֹנֶה לְרַחוּב, כְּדִי לְפָרֹס אֶת נֶס
חֲנֻכָּה.

אֶת הָאֵלֶּה חֲנֻכָּה הַמִּצְוָה כִּנְרָא חֲמִידָה בֶּן-יְהוּדָה,
אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל אֱלִיעֶזֶר בֶּן-יְהוּדָה, מֵאֲחֻדָּשֵׁי הַשָּׁפָה הָעִבְרִית.
עַד אֵל הַשְׁתַּמְשׁוֹ בִּשְׁשֵׁי מְנוֹרַת חֲנֻכָּה.

חֲנֻכָּה-שָׂאלוֹת

הַחֲנֻכָּה אֲרַכֶּכֶת מִשְׁמוֹנֶה קָנִים (מִקּוֹס לָשִׁים אֶת הַנֵּרוֹת).
שְׁמוֹנֶת הַקָּנִים מִסְמָלִים אֶת שְׁמוֹנֶת יָמֵי נֶס כֹּד הַשָּׁמָן.
הַנֵּר בִּקְנֵה הַתְּשִׁיעִי נִקְרָא שֵׁשׁ. בִּשְׁשֵׁי מִדְּלִיקִים אֶת יֵתֵר
הַנֵּרוֹת.

יֵשׁ שְׁמֵדְלִיקִים אֶת הַחֲנֻכָּה מִדִּי עָרֵב, וְחֶלֶק מֵהָאֲנָשִׁים
שְׂמִים אוֹתָהּ בַּחֲלוֹן הַפּוֹנֶה לְרַחוּב, כְּדִי לְפָרֶסֶס אֶת נֶס
חֲנֻכָּה.

אֶת הָאֵלֶּה חֲנֻכָּה הַמִּצְוָה כְּנִרְאָה חֲמִידָה בֶּן-יְהוּדָה,
אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל אֱלִיעֶזֶר בֶּן-יְהוּדָה, מֵאֲחֻדָּשֵׁי הַשָּׁפָה הָעִבְרִית.
עַד אִךְ הִשְׁתַּמְשׁוּ בִּשְׁשׁ מְנוֹרֹת חֲנֻכָּה.

חֲנֻכָּה-שָׂאלוֹת

הַחֲנֻכָּה אֲרַכֶּכֶת מִשְׁמוֹנֶה קָנִים (מִקּוֹס לָשִׁים אֶת הַנֵּרוֹת).
שְׁמוֹנֶת הַקָּנִים מִסְמָלִים אֶת שְׁמוֹנֶת יָמֵי נֶס כֹּד הַשָּׁמָן.
הַנֵּר בִּקְנֵה הַתְּשִׁיעִי נִקְרָא שֵׁשׁ. בִּשְׁשֵׁי מִדְּלִיקִים אֶת יֵתֵר
הַנֵּרוֹת.

יֵשׁ שְׁמֵדְלִיקִים אֶת הַחֲנֻכָּה מִדִּי עָרֵב, וְחֶלֶק מֵהָאֲנָשִׁים
שְׂמִים אוֹתָהּ בַּחֲלוֹן הַפּוֹנֶה לְרַחוּב, כְּדִי לְפָרֶסֶס אֶת נֶס
חֲנֻכָּה.

אֶת הָאֵלֶּה חֲנֻכָּה הַמִּצְוָה כְּנִרְאָה חֲמִידָה בֶּן-יְהוּדָה,
אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל אֱלִיעֶזֶר בֶּן-יְהוּדָה, מֵאֲחֻדָּשֵׁי הַשָּׁפָה הָעִבְרִית.
עַד אִךְ הִשְׁתַּמְשׁוּ בִּשְׁשׁ מְנוֹרֹת חֲנֻכָּה.

ספֿאַניִות וּלְהִיבִיּוֹת

עוד מנהג שקשור לנס כד השאן הוא אכילת ספֿאַניִות
וּלְהִיבִיּוֹת. את הַלְהִיבִיּוֹת בְּדֶרֶךְ כָּלֵל מְכִינִים מִתְפֹּחִי אֲדָמָה,
מֵלֶח, קֶמַח וּבִיצִים. הַסְפֿאַניִות הֵן בְּדֶרֶךְ כָּלֵל כְּדוּר שֶׁל בִּצָּק
וּבִתּוּכֹו מִלְּוִי. אֵת שְׁנֵי הַמֵּאכָלִים הָאֵלֶּו מִטְּלָנִים בְּמַחֲבֵת אוֹ
בְּסִיר בְּהֶרֶבָה שְׁאֵן.

כִּיּוֹן אֶפְשָׁר לְמַצֵּא בַּחֲנִיּוֹת סְפֿאַניִות מִיַּחֲדוֹת בְּמֵלֶוִיִּים
וּצְפוּיִים שׁוֹנִים, אֲבֵל עַד לֹא מִצָּאָן נִהְלֹו לְהַכִּין אוֹתָן רַק עַם
מֵלֶוִי שֶׁל רֶבֶה וּצְפוּי שֶׁל אִבְהָת סִכָּר.
עַם עַל הַלְהִיבִיּוֹת אֶפְשָׁר לְפַצֵּר סִכָּר, וְיֵשׁ כֹּאֲלֶה שְׂאוּכָלִים
אוֹתָן עַם שְׁמֹנֶת אוֹ עַם רֶסֶק תְּפֹוּחִים.

ספֿאַניִות וּלְהִיבִיּוֹת

עוד מנהג שקשור לנס כד השאן הוא אכילת ספֿאַניִות
וּלְהִיבִיּוֹת. את הַלְהִיבִיּוֹת בְּדֶרֶךְ כָּלֵל מְכִינִים מִתְפֹּחִי אֲדָמָה,
מֵלֶח, קֶמַח וּבִיצִים. הַסְפֿאַניִות הֵן בְּדֶרֶךְ כָּלֵל כְּדוּר שֶׁל בִּצָּק
וּבִתּוּכֹו מִלְּוִי. אֵת שְׁנֵי הַמֵּאכָלִים הָאֵלֶּו מִטְּלָנִים בְּמַחֲבֵת אוֹ
בְּסִיר בְּהֶרֶבָה שְׁאֵן.

כִּיּוֹן אֶפְשָׁר לְמַצֵּא בַּחֲנִיּוֹת סְפֿאַניִות מִיַּחֲדוֹת בְּמֵלֶוִיִּים
וּצְפוּיִים שׁוֹנִים, אֲבֵל עַד לֹא מִצָּאָן נִהְלֹו לְהַכִּין אוֹתָן רַק עַם
מֵלֶוִי שֶׁל רֶבֶה וּצְפוּי שֶׁל אִבְהָת סִכָּר.
עַם עַל הַלְהִיבִיּוֹת אֶפְשָׁר לְפַצֵּר סִכָּר, וְיֵשׁ כֹּאֲלֶה שְׂאוּכָלִים
אוֹתָן עַם שְׁמֹנֶת אוֹ עַם רֶסֶק תְּפֹוּחִים.

ספֿאַניִות וּלְהִיבֹות-שׂאֵלוֹת

1. כִּי־זָד קָשׁוּר טַעֲנוֹן לְהִיבֹות וְסַפֿאַנִיֹות לְחַלֵּל הַחֲנֻכָּה?
2. אֵיכָּה סוֹאִי לְהִיבֹות נֹוסְפִים אַתָּם אֲכִירִים אֹו אֹוּכְלִים בְּהִיתְכֶּם?
3. אֲדוּעַ לְדַעַתְכֶּם אֹוּסִיפִים אֶהְקֵת סֶכֶר עַל הַסַּפֿאַנִיֹות?
4. אֵהוּ הַמֵּלֹאִי הַמֵּאֲנִיָּה בִּיּוֹתָר שְׂאֲכַלְתֶּם עַל הַסַּפֿאַנִיָּה?
צִירוּ אֹוּתוֹ בַּסַּפֿאַנִיָּה הַמֵּצֻרֶת.

אַשִּׁימָת רְשׁוֹת:

נִסּוּ לַחֲשֶׁה עַל שְׁלֹוּבִים נֹוסְפִים שֶׁל לְהִיבֹות, עִם יִרְקוֹת אֹו פִּירוֹת שׁוֹנִים.
כְּתִבוּ אֵת הַפִּירוֹט שְׁלֶהֶם.
חֲשִׁבוּ עַל הַמֵּצֻרִים הַנִּדְרָשִׁים וְכְתִבוּ אֹוּתָם בְּאַתְכֹון הַהֲכָנָה

ספֿאַניִות וּלְהִיבֹות-שׂאֵלוֹת

1. כִּי־זָד קָשׁוּר טַעֲנוֹן לְהִיבֹות וְסַפֿאַנִיֹות לְחַלֵּל הַחֲנֻכָּה?
2. אֵיכָּה סוֹאִי לְהִיבֹות נֹוסְפִים אַתָּם אֲכִירִים אֹו אֹוּכְלִים בְּהִיתְכֶּם?
3. אֲדוּעַ לְדַעַתְכֶּם אֹוּסִיפִים אֶהְקֵת סֶכֶר עַל הַסַּפֿאַנִיֹות?
4. אֵהוּ הַמֵּלֹאִי הַמֵּאֲנִיָּה בִּיּוֹתָר שְׂאֲכַלְתֶּם עַל הַסַּפֿאַנִיָּה?
צִירוּ אֹוּתוֹ בַּסַּפֿאַנִיָּה הַמֵּצֻרֶת.

אַשִּׁימָת רְשׁוֹת:

נִסּוּ לַחֲשֶׁה עַל שְׁלֹוּבִים נֹוסְפִים שֶׁל לְהִיבֹות, עִם יִרְקוֹת אֹו פִּירוֹת שׁוֹנִים.
כְּתִבוּ אֵת הַפִּירוֹט שְׁלֶהֶם.
חֲשִׁבוּ עַל הַמֵּצֻרִים הַנִּדְרָשִׁים וְכְתִבוּ אֹוּתָם בְּאַתְכֹון הַהֲכָנָה

עֲבִיבוֹת אֲרוֹקָאיוֹת-סְפִינָצ' (פֶּרוּוה)

אַתְכּוֹן 25 עֲבִיבוֹת

הַחֲמִירִים :

1 קִילוֹגְרָם קֶמַח

50 גֵרָם שְׂמִירִים יָבֵשִׁים

עֲפִי הַטֶּעֶם אֶמֶח

1/2 כּוֹס סֶכֶר

1/2 כּוֹס שֶׁמֶן

3 כּוֹסוֹת מִיץ פּוֹשֵׁרִים

עֲפִי הַטֶּעֶם: אֶבֶת סֶכֶר

שֶׁמֶן, עֲטֶשֶׁן עֶמֶק

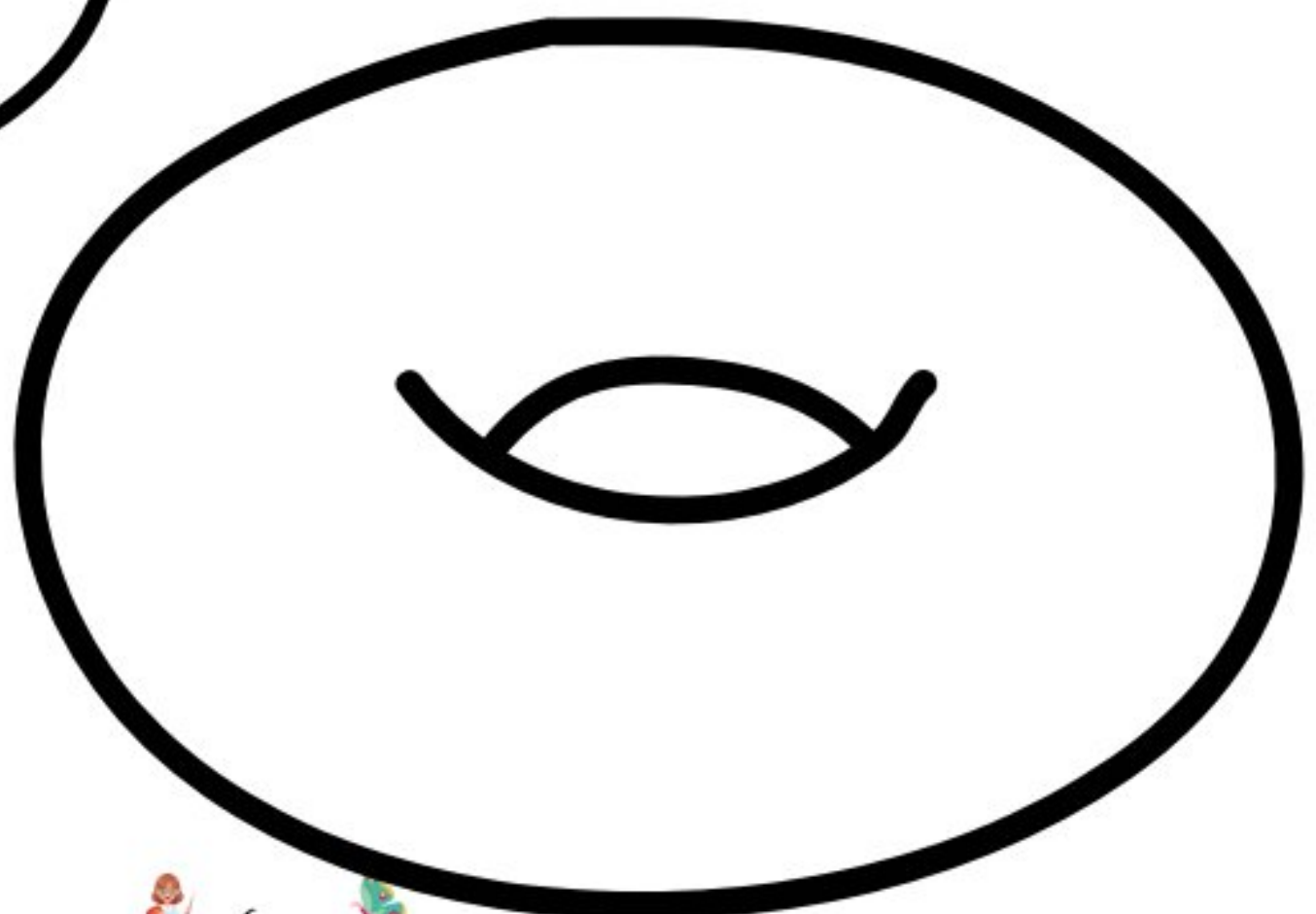
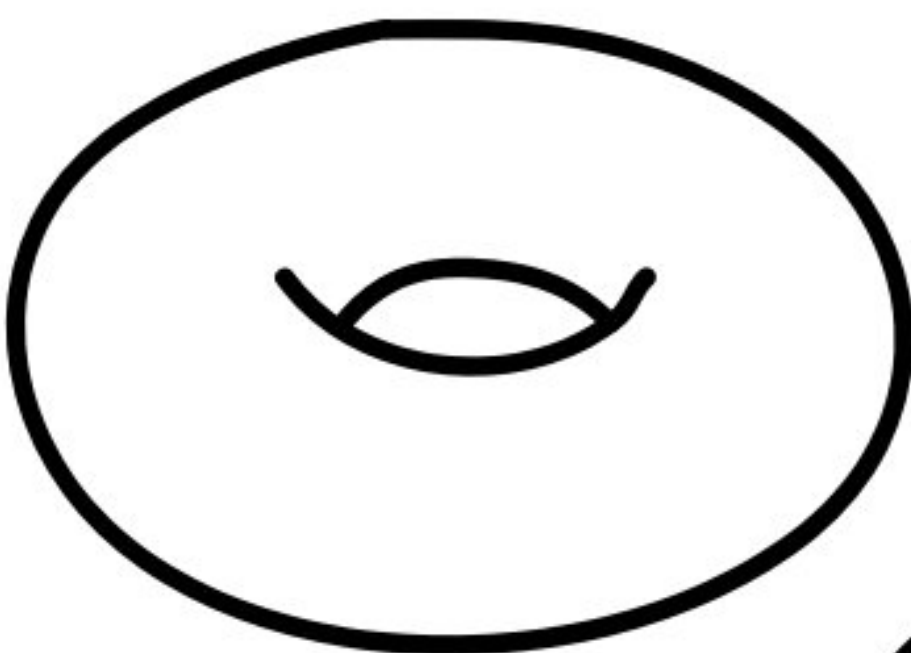
אֶפֶן הַהֶכְנָה:

1. אֲנֵפִים אֶת הַקֶּמַח וְאֶעֱרָבֵם אֶת יֵתֵר הַחֲמִירִים חוּץ מֵהָמִיץ.
2. אוֹסִיפִים אֶת הָמִיץ בְּהִדְרָא עַד שֶׁנִּזְכַּר בָּצֶק רַךְ אֲזֵינוּ וְשֶׁאִינוּ נִדְבָק עִדִּים.

3. אֲתִפִּיחִים אֶת הַבָּצֶק עַד אֲשֶׁר הוּא אֶכְפִּיל אֶת נֶפֶחוֹ.

4. אֲחַמְמִים אֶת הַשֶּׁמֶן בְּעֶהְבָּה בִּינוֹנִית וְכִשְׁהִשָּׁן רוֹתַח מֵרִטִּיבִים אֶת הַיָּדִים וְלֹקְחִים כְּדוֹר בָּצֶק .

5. עוֹשִׂים חֵר בְּאֶמְצָע וְזוֹרְקִים עֲטָפֶן מֵעֲטָפֶן אֶשְׁנֵי הַצְּדִידִים וְאֶעֱבִירִים עֲנִיר סוֹפֵט שֶׁמֶן מֵעֲטָפֶלִים עַל אֶבֶת סֶכֶר אִם סֶכֶר רָעִיל.

עֲבִיבוֹת אֲרוֹקָאיוֹת-סְפִינָצ' (פֶּרוּוה)

הַשְׁלִימוּ אֶת הַמַּתְכוּן הַבָּא.

הַעֲזֵרוּ בַּמַּתְכוּן הַמְּקוּרִי.

מַתְכוּן 25 עֲבִיבוֹת

הַחֲמִירִים :

1 קִילוֹגְרָם _____

50 גֵּרָם שְׁמִירִים יִבְשִׁים

עֲפִי הַטֶּעֶם מֵלַח

1/2 _____ סֶכֶר

1/2 כּוֹס _____

3 כּוֹסוֹת _____ פּוֹשְׁרִים

עֲפִי הַטֶּעֶם: אֲבֵקָת _____

שֶׁמֶן, עֲטֵאוֹן עֲמָק

אֶפֶן הַהֲכָנָה:

1. _____ אֶת הַקָּמַח וְאֶעֱרָבִים אֶת יֵתֵר הַחֲמִירִים חוּץ מֵהָאֵיִם.

2. _____ אֶת הָאֵיִם בְּהִדְרָא עַד שֶׁנוֹצֵר בָּצֶק רָךְ מְאֹד וְשֶׁאֵינוֹ

נִדָּבֵק לְיָדֵים.

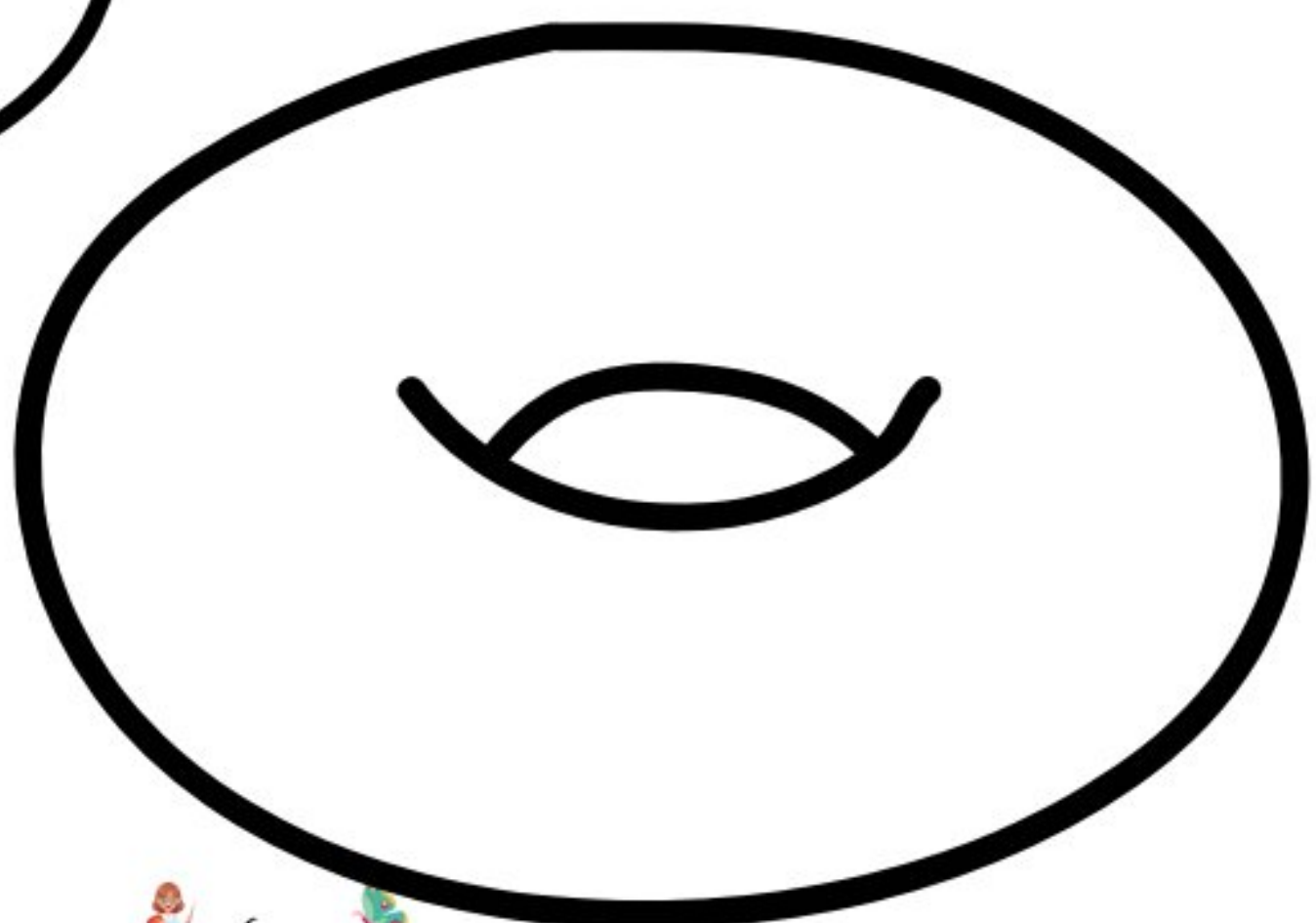
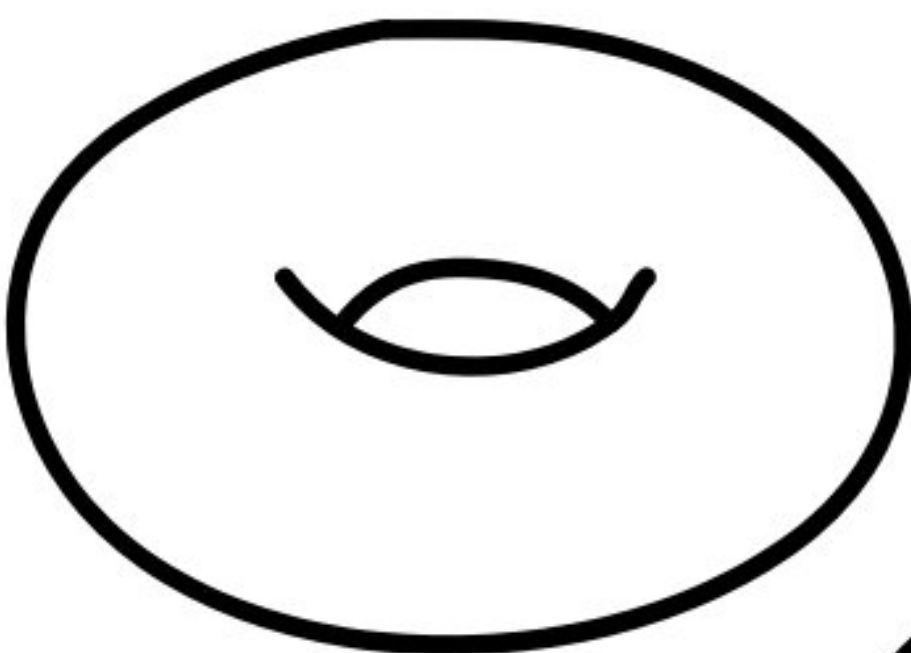
3. _____ אֶת הַבָּצֶק עַד אֲשֶׁר הוּא מְכֻפֵּל אֶת נֶפֶחוֹ.

4. _____ אֶת הַשֶּׁמֶן בְּעֶהְבָּה בִּינוּנִית וּכְשֶׁהַשֶּׁמֶן רוֹתַח מֵרִטִּיבִים אֶת

הַיָּדִים! _____ כִּדּוֹר בָּצֶק .

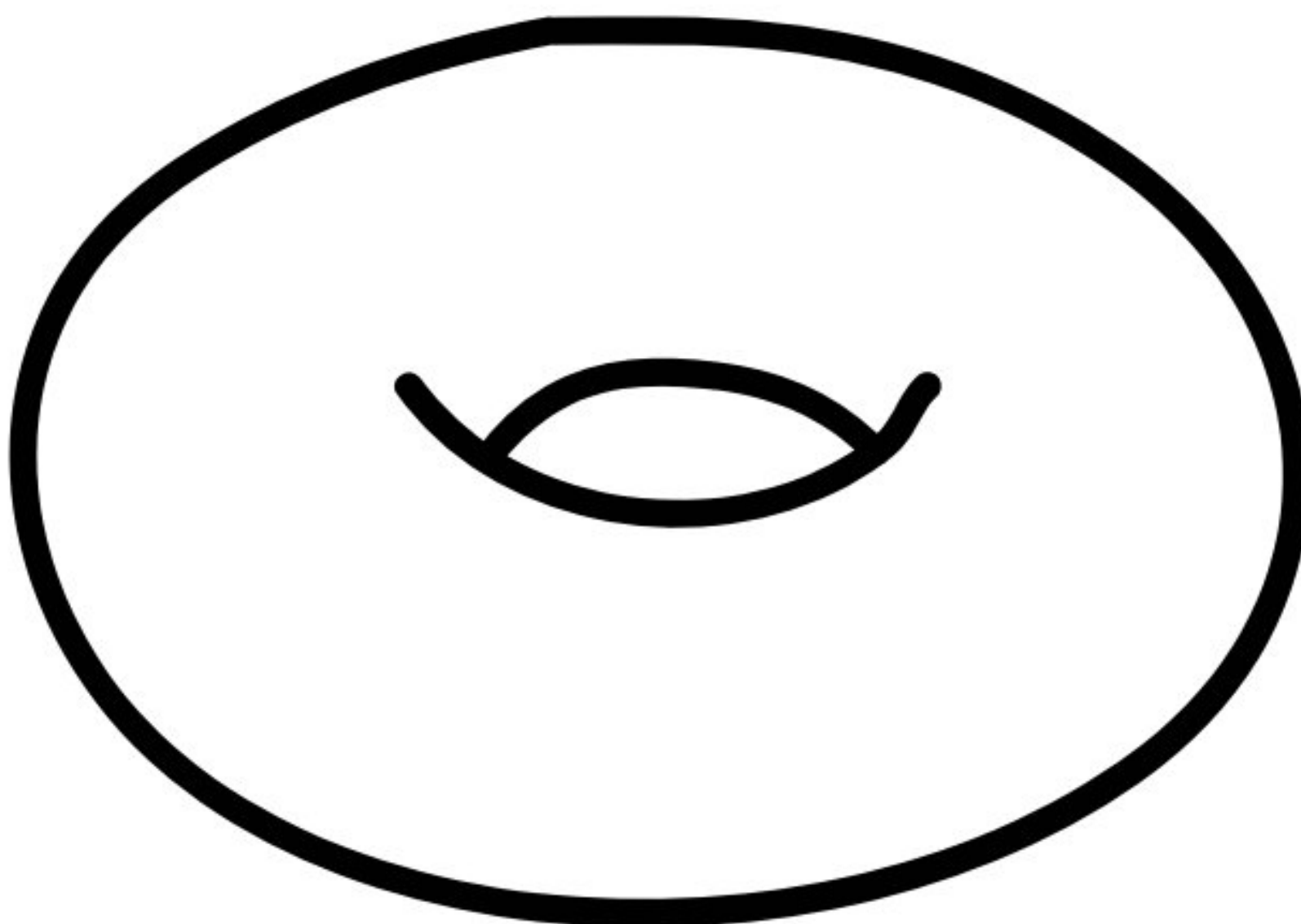
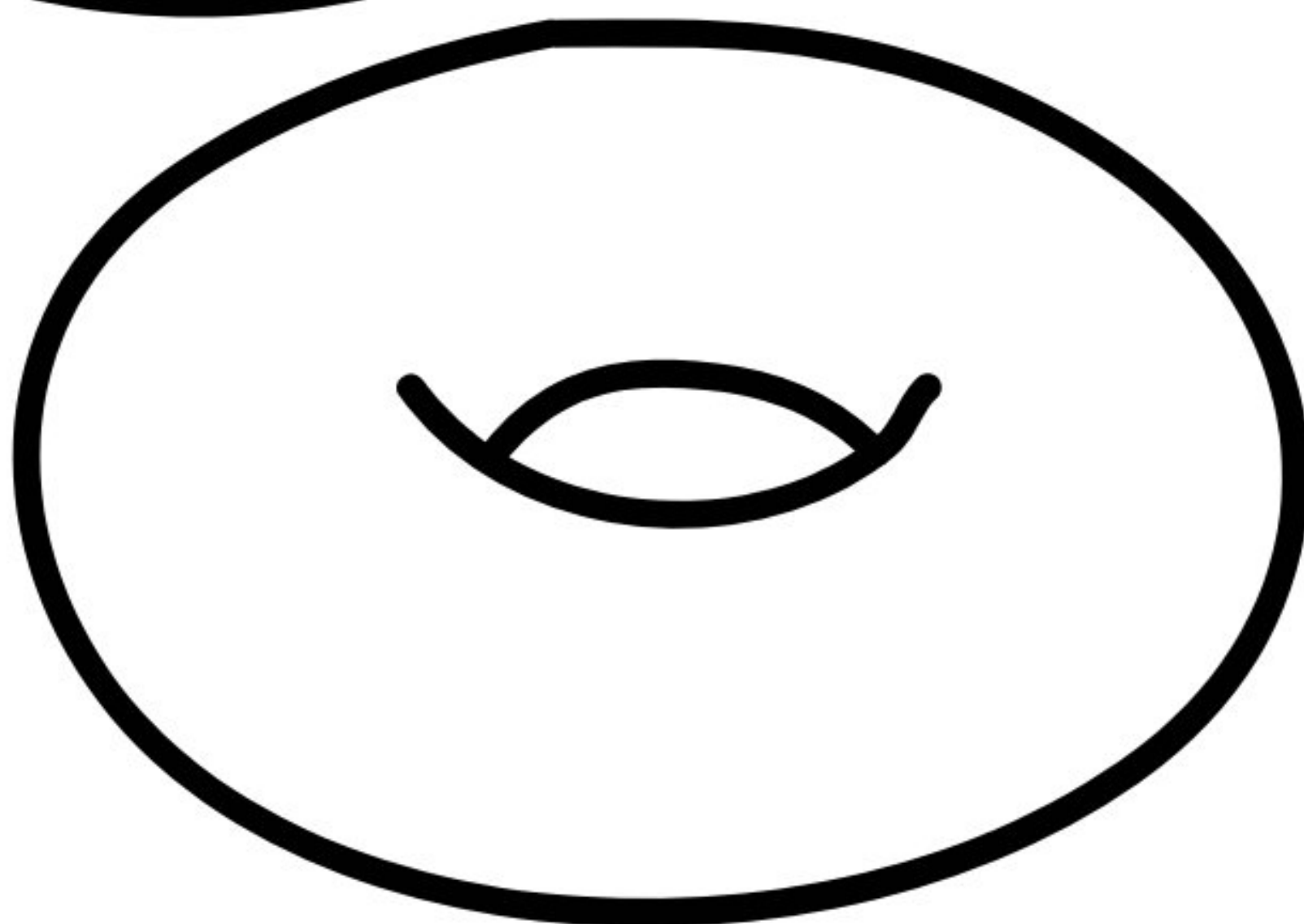
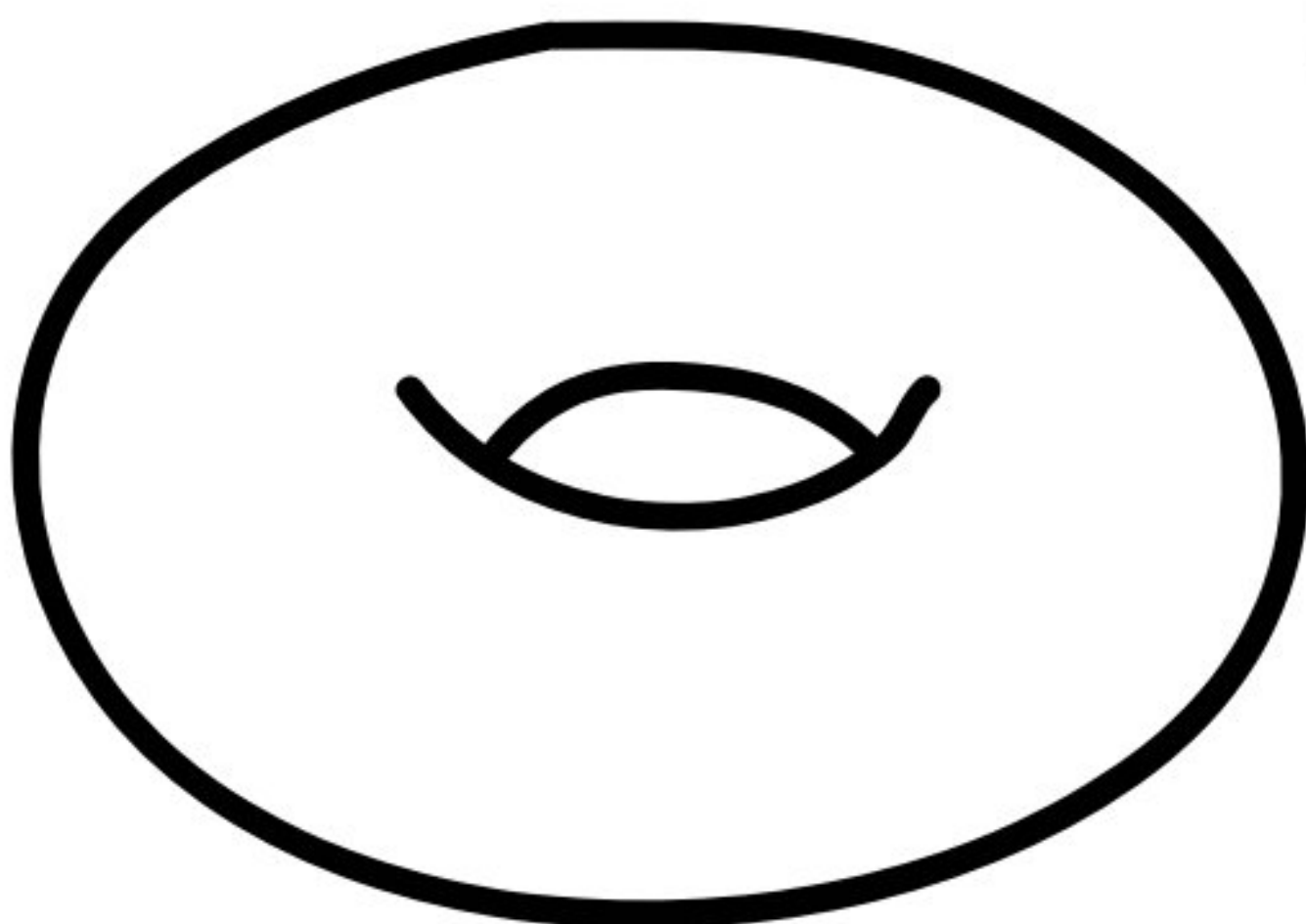
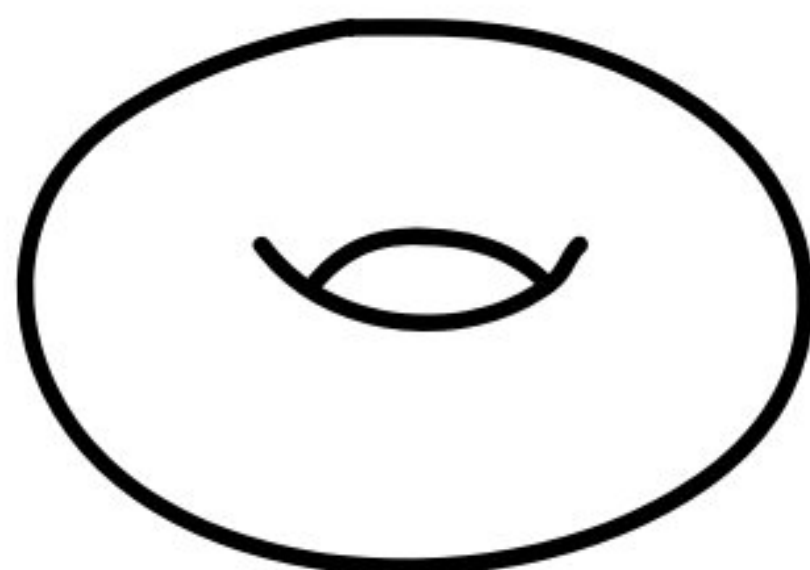
5. עוֹשִׂים חֵר בְּאֶמְצָע! _____ עֲשֶׂאוּ, _____ מִשְׁנֵי הַצִּדָּדִים וְ

עֲנִיר סוּפֵט שֶׁמֶן. _____ עַל אֲבֵקָת סֶכֶר אֹו סֶכֶר רָעִיל.

עֵבִיבוֹת אֲרוּקָאיוֹת-סְפִינָצ' (פְּרוּוה)

צִירוּ וְצַבְעוּ אֶת הָעֵבִיבוֹת הָאֲרוּקָאיוֹת:

לְבִיבוֹת תְּפוּחֵי אֲדָמָה-לֶטֶקס

החומרים :

2 כוסות תפוחי אדמה מלרדים בפמפיה
(לסחט את המים לפני המדידה)

2 ביצים

1 כף קמח

מעט מלח

1 כפית שטוחה אבקת אפיה

ובצל קטן. חתוך דק.

שמן לטגון

אפן ההכנה:

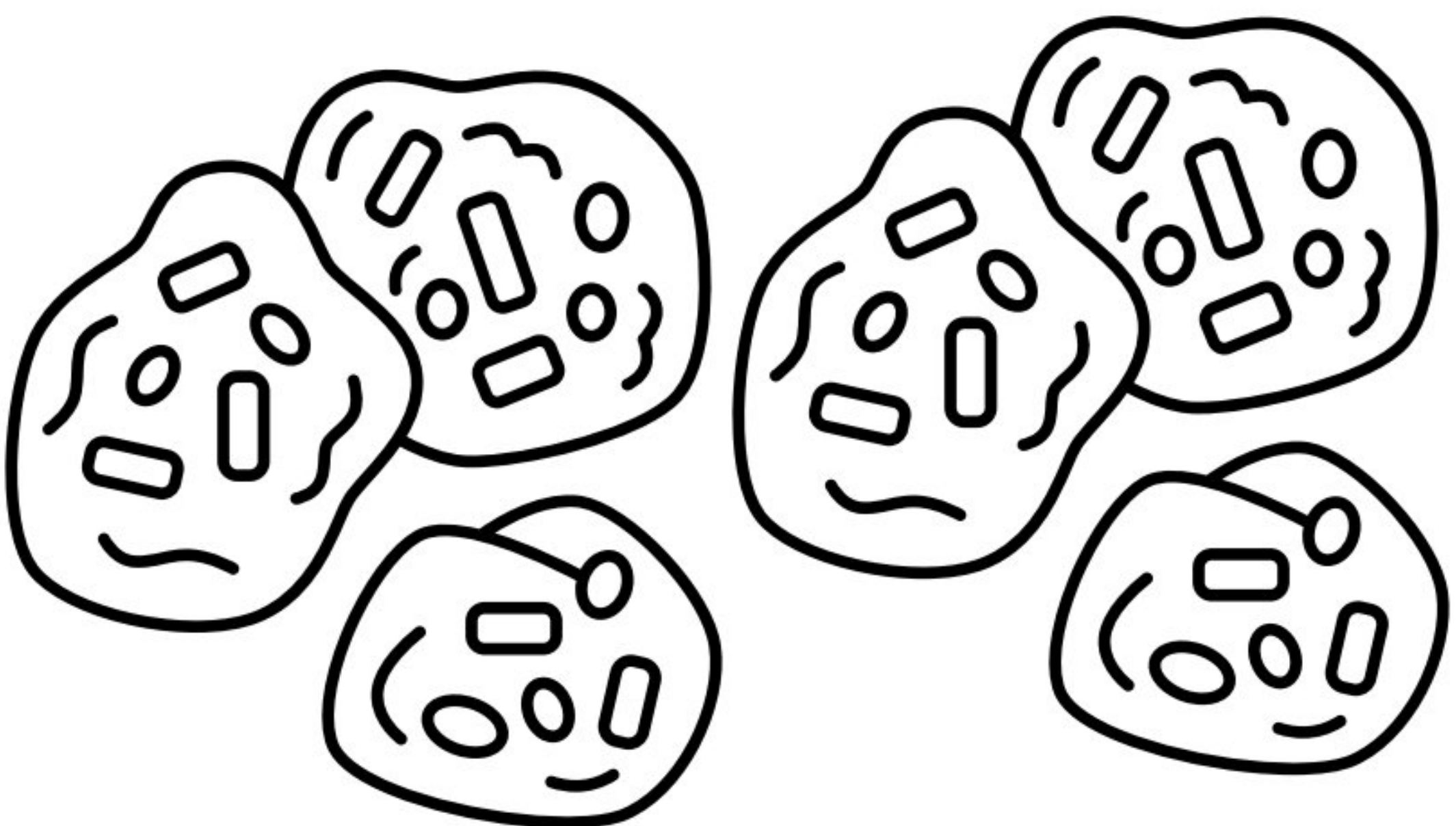
1. מערבים את כל החומרים.

2. מממים שמן במחבת

3. שמים במחבת לביבות קטנות ומשחים אותן.

מטגנים בשני הצדדים. מלישים חם, עם תוספת

מתוקה או מלוחה.

לְבִיבוֹת תַּפּוּחַי אֲדָמָה-לֶטֶקס

הַשְׁלִימוּ אֶת הַמַּתְכוּן הַבָּא.
הַעֲזֵרוּ בַּמַּתְכוּן הַמְּקוּרִי.

הַחֲמִירִים :

2 _____ תַּפּוּחַי אֲדָמָה מְלֻרְדִים בֶּ- _____
(לִסְחֹט אֶת הַמִּים לְפָנֵי הַמִּדְיָה)

2 _____
1 כֶּף _____

מַעַט מֶלַח

1 כִּפִּית שְׁטוּחָה אֲבֵקֶת אֶפִּיה

1 _____ קָטָן. חֲתוּךְ דֶּק.

שָׁן לֶטֶטֶן

אֶפֶן הַהֲכָנָה:

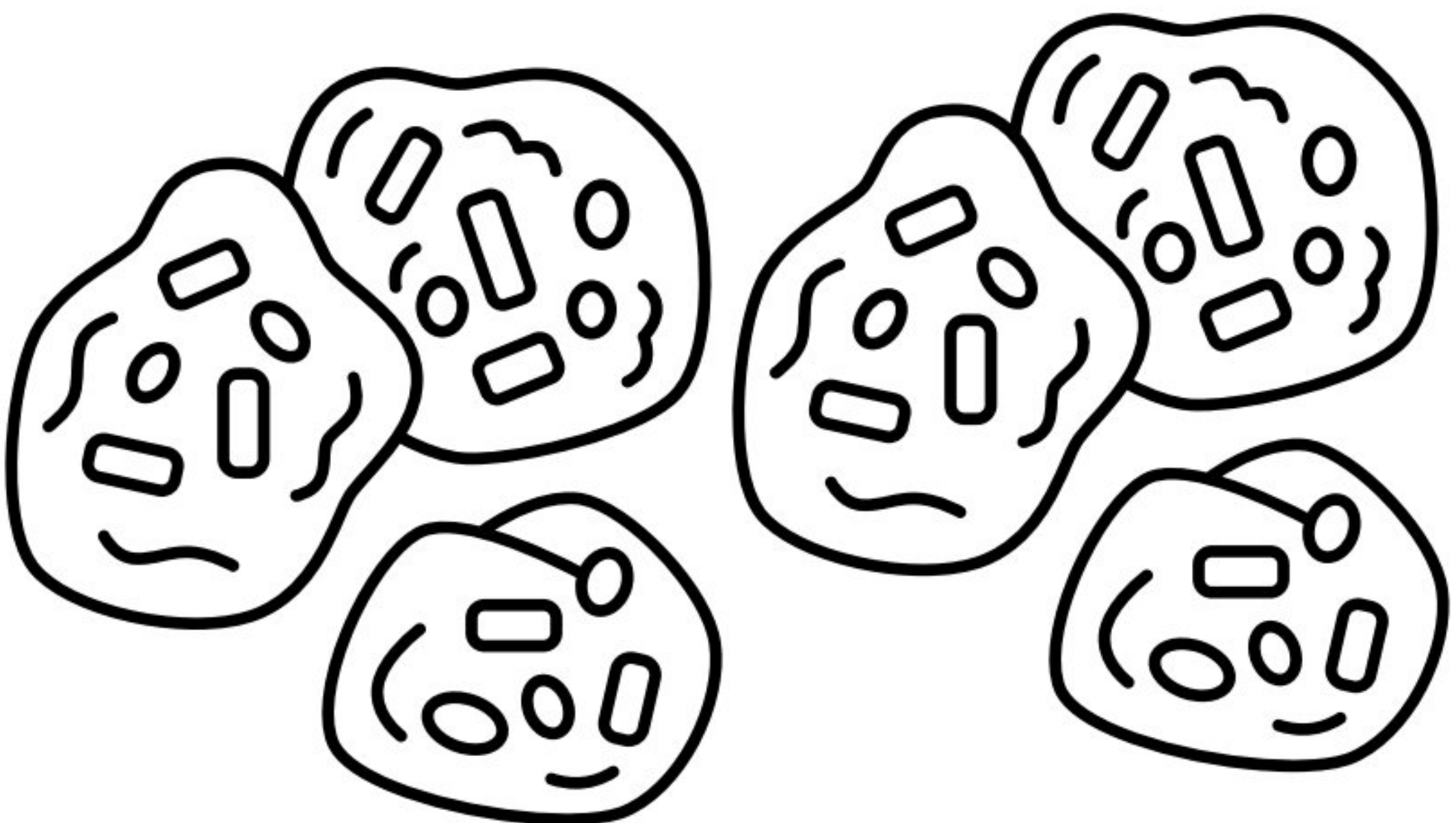
1. מְעַרְבֵּים אֶת כָּל הַחֲמִירִים.

2. מְחַמְמִים _____ בַּמַּחֲבֵת

3. שְׂמִים בַּמַּחֲבֵת _____ קִטְנוֹת וּמִשְׁחִים אוֹתָן.

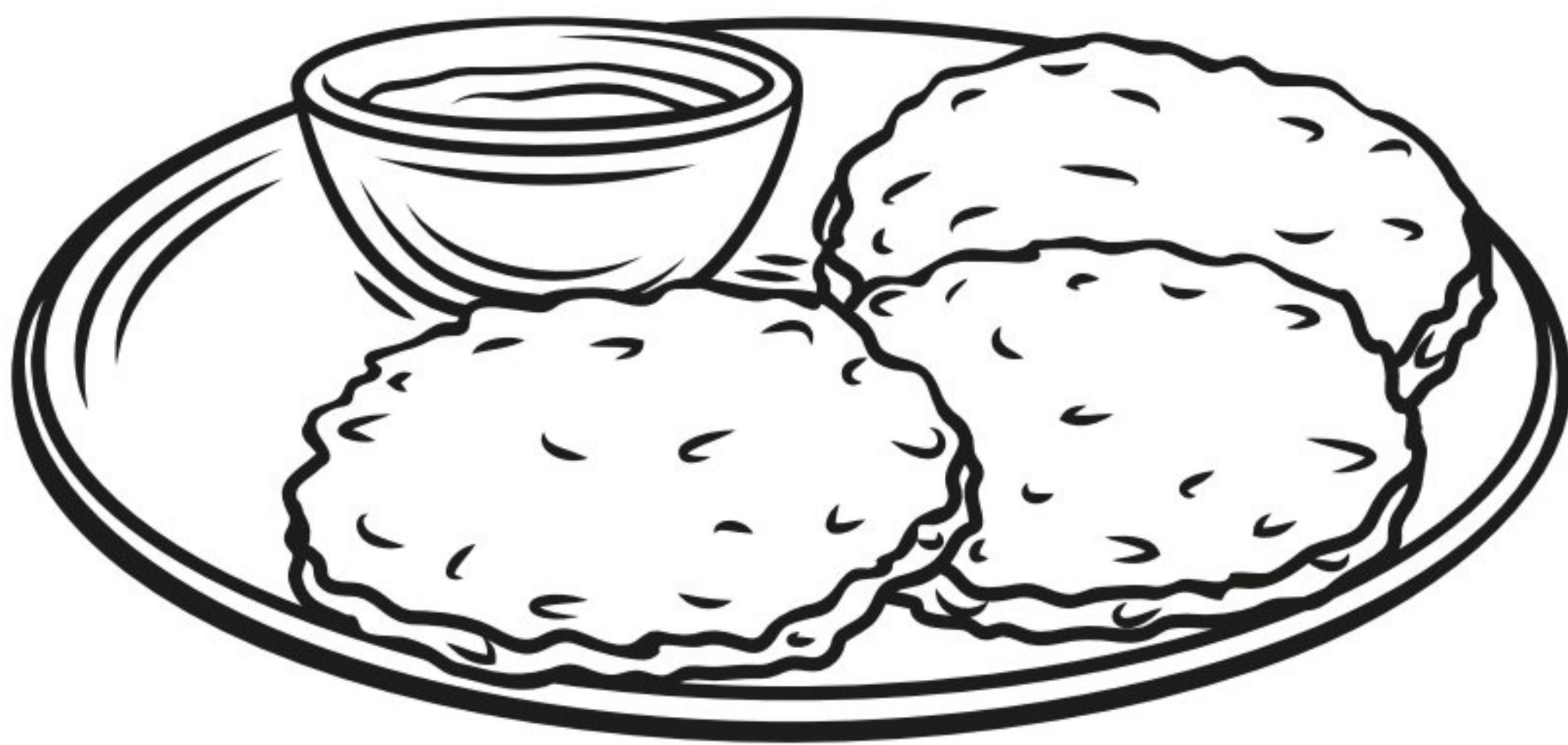
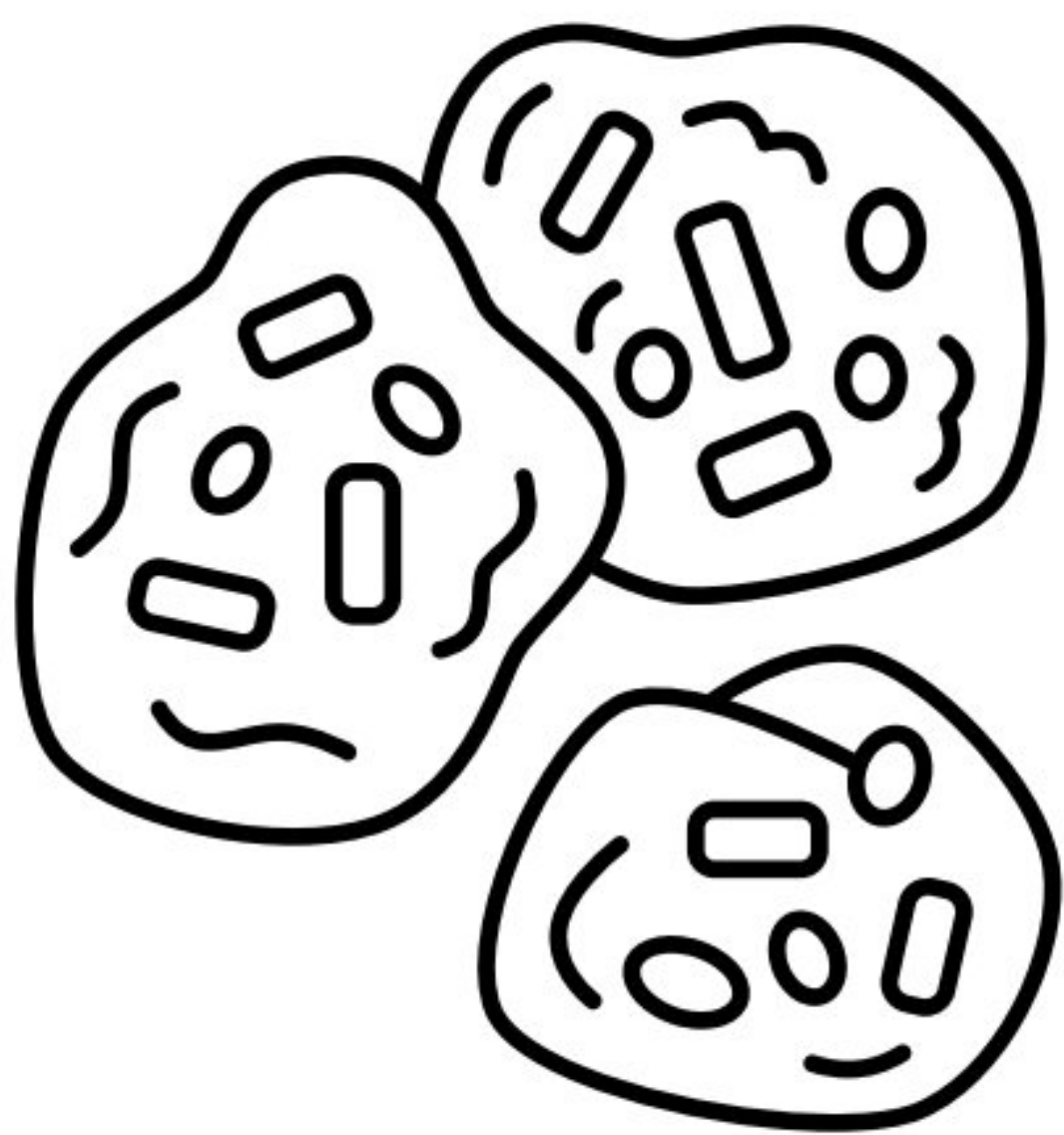
מְלַטְטִים בְּשָׁנֵי הַצִּדִּים. _____ חֵק, עַם תוֹסֶפֶת

מְתוֹקָה אוֹ _____.

לְבִיבוֹת תְּפוּחֵי אֲדָמָה-לֶטֶקס

צִירוּ וְצַהֲעוּ אֶת הַלְבִיבוֹת תְּפוּחֵי אֲדָמָה:

ספֿאַניִות (חֶלְבִּי אוֹ פֶּרוּוה)

החומרים :

2 כוסות קמח

$\frac{3}{4}$ כוס דבֿן אוֹ מֵיץ

15 גֶרֶם שֶׁמֶן

3 חֶלְמוֹנִים

2 כפֿות שֶׁמֶן אוֹ מֶרְאֵרִינָה

2 כפֿות סֶכֶר

מֶעֶט מֶלַח

כֶּף קוֹנִיָאק

שֶׁמֶן לִשְׁטֵן עֹמֶק

אָפֶן הַהֲכָנָה:

1. מִכְיִנִּים עֹסֶה מֶשֶׁמֶן, מֶעֶט סֶכֶר, הֶקֶמֶח וְהַחֶלְבִּי.

וּמַחְכִּים עַד שֶׁתִּעָרֶבֶת תִּתְפַּח.

2. מִנְפִּים אֶת הֶקֶמֶח, יוֹצֵרִים לָמָּה בְּתוֹךְ הֶקֶמֶח, וּמִכְיִסִּים לְתוֹכָהּ אֶת

הַעֲסָה, אֶת שֶׁמֶן הַסֶּכֶר, הַשֶּׁמֶן, הַבִּיצִים וְהַקוֹנִיָאק.

3. לְשִׁים עַד שֶׁהִבֵּצָה נֶעֱשֶׂה לְמִישׁ וְאֵינֶנּוּ נִדְבָק לְיָדַיִם.

4. מְנִיחִים אֶת הַבֵּצָה בַּקְעָרָה, מְקַמֵּחַ קִלְוֹת וּמַכְסֶּה בְּמַלְּבֶת בְּאִקוּם חֲמִים.

עַד שֶׁתּוֹפַח.

5. מְקַמֵּחִים אֶת מֶשֶׁח הַעֲבוּדָה וּמִרְדִּים עֲלֶיהָ בְּעֵלִי שֶׁל כ - חֲצִי סֶנְטִימֶטֶר.

6. קוֹרְצִים עֲלוֹלִים בְּכֹס וְנוֹתְנִים לְעֲלוֹלִים לְתִפּוּחַ פֶּעַם נּוֹסֶפֶת. (לְכִסּוֹת

בְּמַלְּבֶת נְקִיָּה).

7. מְרִתִּיחִים שֶׁמֶן בְּסִיר עֹמֶק וּמִטְבֵּלִים אֶת הַסִּפִּנִּים עַד שֶׁיִּשְׁחִימוּ קִמְעָה

הוֹפְכִים, וּמַחְכִּים שִׁשְׁחִימוּ.

(הוֹסֶפֶת לְצֵר שֶׁלֹּם לְשֶׁמֶן, מוֹנֵעַת אֶת שְׂרֵפַת הַשֶּׁמֶן)

8. מוֹצִיָאִים מֵהַסִּיר לְמִסְנַנֶת, מְצִרִיקִים רַבָּה, מְפַצֵּרִים אֶבֶקֶת סֶכֶר.

ספֿאַניִות (חֶלְבִּי אֹו פֿרֹוה)

השלימו את המתכון הבא.
העזרו במתכון המקורי.

החומרים :

2 כוסות _____
 $\frac{3}{4}$ כוס _____ או מים
15 גרם שמרים
חלבונים _____
2 _____ שמן או מרגרינה
2 כפות _____
מלח _____
כֶּזֶב _____
לעגון עמק _____

אופן ההכנה:

1. _____ עסה מהשמרים, מלח ספר, הקמח והחלב ו_____ עד שהתערבת תתפח.
2. _____ את הקמח, _____ למה בתוך הקמח, ואכניסים לתוכה את העסה, את שאר הספר, השמן, הביצים והקוניאק.
3. _____ עד שהבצק נעשה לאיש ואיננו נדבק לידיים.
4. _____ את הבצק בקערה, מקמח קלות ואכסה במאכלת במקום חמים. עד שתופח.
5. _____ את משח העבודה וארזדים עלה בעהי של כ - חצי סנטימטר.
6. _____ עלולים בכוס ונותנים לעלולים לתפח פעם נוספת. (לכסות במאכלת נקיה).
7. _____ שמן בסיר עמק ואטלנים את הספאניות עד שישחממו קמעה הופכים, ו_____ שישחממו.
- (הוספת גזר שלם לשמן, מונעת את שרפת השמן)
8. _____ מהסיר למסננת, _____ רבה, _____ אבקת ספר.

ספאניות (חלבי או פרווה)

צירו וצבעו את הספאניות:

